

Direktīva par publiskā sektora struktūru tīmekļvietņu un mobilo lietotņu piekļūstamību Metodiskais materiāls

2017. gada maijā

Izstrādājis: Eiropas invaliditātes forums (EIF).

Tulkojums nodrošināts ar Latvijas Republikas tiesībsarga atbalstu (darba versija; nav uzskatāms par oficiālu tulkojumu).

Saturs

1. daļa – Svarīga informācija	3
1. Laiks no ieviešanai līdz piemērošanai	3
2. Svarīgākie termini	3
3. Galvenie dokumenti	4
4. Kuras ir atbildīgās institūcijas/ organizācijas direktīvas ieviešanai nacionālajā līmenī? ..	5
5. Šī direktīva ir “minimālo standartu” direktīva – ko tas nozīmē?	7
2. daļa – Efektīva ieviešana nacionālajā līmenī	8
Darbības joma	8
Piekļūstamības prasības	9
Izņēmumi (un ko šādos gadījumos darīt)	9
Nesamērīgs slogs	14
Piekļūstamības paziņojums	15
Direktīvas ieviešana	16
Apmācības un informētības līmeņa paaugstināšanas programmas	17
Uzraudzība un ziņošana	17
Eiropas Komisijas izvērtējums	18
Noslēguma apsvērumi	19
Pateicības	19
EIF sekretariāta kontaktpersonas:	19

1. daļa – Svarīga informācija

Eiropas Savienības Direktīva par publiskā sektora struktūru tīmekļvietņu un mobilo lietotņu piekļūstamību tika pieņemta 2016. gada 26. oktobrī. Metodiskā materiāla 1.daļā ir aprakstīts laika posms no direktīvas ieviešanai nacionālajā regulējumā līdz tās ieviešanai praksē, kā arī svarīgākie termiņi un atbildīgās institūcijas. Tāpat tiek izskaidrots direktīvā iekļautās “minimālās prasības” un ko tas tieši nozīmē praksē.

1. Laiks no ieviešanai līdz piemērošanai

2018. gada 23. septembris	Datums, līdz kuram dalībvalstīm jāievieš direktīva valsts likumdošanā un jāziņo Komisijai, kuras valsts iestādes būs atbildīgas par a) direktīvas izpildi un b) uzraudzību un ziņošanu par tās ieviešanu.
2018. gada 23. decembris	Datums, līdz kuram Eiropas Komisijai jāpublicē šīs direktīvas īstenošanas akti (sīkāku informāciju skatīt zemāk).
2019. gada 23. septembris	Visām tīmekļvietnēm, kas radītas PĒC 2018. gada 23. septembra, jābūt piekļūstamām.
2020. gada 23. septembris	Visām tīmekļvietnēm jābūt piekļūstamām.
2021. gada 23. jūnijs	Visām mobilajām lietotnēm jābūt piekļūstamām.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka iepriekš minētie datumi ir galējie termiņi; dalībvalstis var šos noteikumus ieviest ātrāk.

2. Svarīgākie termiņi

Mobilā lietotne ir lietojumprogramma, ko projektējušas un izstrādājušas publiskā sektora institūcijas vai kas projektēta un izstrādāta to vārdā un kura paredzēta, lai to lietotu plaša sabiedrība uz mobilām ierīcēm, piemēram, viedtālruniem un planšetdatoriem.

Laikātkarīgi mediju darbi ir šādu tipu mediji: tikai audio, tikai video, audio–video, audio un/vai video apvienojumā ar interaktīvas saziņas iespēju.

Kultūras mantojuma kolekciju priekšmeti ir privātā vai sabiedriskā īpašumā esoši priekšmeti, kas izraisa vēsturisku, māksliniecisku, arheoloģisku, estētisku, zinātnisku vai tehnisku interesi un kuri ir daļa no kultūras iestāžu, piemēram, bibliotēku, arhīvu un muzeju, saglabātām kolekcijām.

Īstenošanas akti ir tehniski teksti, kurus pieņem Eiropas Komisija, lai nodrošinātu ES likumu ieviešanu. Komisija ir izveidojusi grupas, kuru sastāvā ir eksperti no dalībvalstīm un kuru uzdevums ir izstrādāt šos īstenošanas aktus. Galvenā grupa ir Tīmekļa pieejamības direktīvas ekspertu grupa (WADEX, no angļu val. – Web Accessibility Directive Expert Group). Šai grupai asistē tehnisku ekspertu apakšgrupa, kurā pārstāvēts arī EIF.

Eiropas standarts ir standarts, ko pieņēmusi kāda no Eiropas standartizācijas organizācijām, piemēram, CEN, CENELEC vai ETSI. ([Uzzini vairāk par Eiropas standartizācijas organizācijām.](#)) Eiropas standartus apzīmē ar abreviatūru “EN”, atsaucies numura formā – šī direktīva atsaucas uz EN 301 549 (skatīt zemāk).

Saskaņots standarts ir Eiropas standarts, kas pieņemts pēc Eiropas Komisijas pieprasījuma piemērot Savienības saskaņošanas tiesību aktu (piemēram, šo direktīvu). Saskaņotie Eiropas standarti apzīmēti ar abreviatūru “HEN”. Organizācijas (šajā gadījumā valsts iestādes) var izmantot saskaņotus standartus, lai demonstrētu pakļaušanos ES likumdošanai.

3. Galvenie dokumenti

- **Direktīva 2016/2012 par publiskā sektora struktūru tīmekļvietņu un mobilo lietotņu pieejamību.** [Direktīvas pilnais teksts pieejams visas valodās.](#)
- **Eiropas Standarts EN 301 549.** [EN 301 549 jaunākā versija ir brīvi pieejama](#) (dokuments ir angļu valodā). Šis ir tehnisks dokuments, kas paredzēts ekspertiem.¹ Direktīva atsaucas uz specifiskām šī Eiropas Standarta daļām. Šis ir pirmais Eiropas Standarts par informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) produktu un pakalpojumu pieejamības prasībām. Paredzēts, ka to izmantos valsts iestādes, sniedzot IKT produktus un pakalpojumus, tādējādi nodrošinot, ka aparatūru, tīmekļvietnes, programmatūru un digitālos dokumentus un pakalpojumus varēs izmantot cilvēki ar dažāda līmeņa invaliditāti.² Nākotnē tiks izstrādāts saskaņotais standarts, kas būs atbilstošs gan šai direktīvai, gan būs balstīts uz šī standarta.
- **Īstenošanas akti.** Eiropas Komisija līdz 2018. gada 23. decembrim publicēs sekojošos īstenošanas aktus: (papildināsim metodisko materiālu ar saitēm uz īstenošanas aktiem īsi pēc to publicēšanas)

1. Pieejamības paziņojuma paraugu.
2. Direktīvā esošo pieejamības prasību tehniskās specifikācijas.

¹ Ja nepieciešama papildu vispārīga informācija par šo standartu, noskatieties [īsu video, kas izskaidro EN 301 549 struktūru](#) (angliski, ar subtitriem).

² EN daļa par tīmekļvietnēm ir identiska starptautiskajiem standartiem par tīmekļa pieejamību, kurus izstrādājis W3C: Tīmekļa satura pieejamības vadlīnijas (WCAG 2.0) AA līmenis. Arī citas direktīvas daļas ir balstītas uz šīm vadlīnijām. [Meklē detalizētāku informāciju par WCAG.](#)

3. Metodoloģiju, lai izvērtētu tīmekļvietņu un mobilo lietotņu atbilstību pieklūstamības prasībām.
 4. Kārtību, kādā dalībvalstis ziņo Komisijai par Direktīvas ieviešanu.
- **Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām (UNCRPD).** [Saite uz UN CRPD dažādās valodās](#)³ – lielākā daļa dalībvalstu un ES ir ratificējušas UNCRPD un tādējādi apņēmušās veikt atbilstīgus pasākumus, lai personām ar invaliditāti – vienlīdzīgi ar citiem – nodrošinātu pieeju tostarp informācijas un komunikāciju tehnoloģijām un sistēmām; izstrādātu un ieviestu minimālos standartus un vadlīnijas par tādu objektu un pakalpojumu pieklūstamību, kas ir publiski pieejami; veicinātu personu ar invaliditāti piekļuvi jaunām informācijas un komunikācijas tehnoloģijām un sistēmām, tostarp internetam. Dalībvalstis ir apņēmušās atturēties no iesaistīšanās jebkādās darbībās vai praksē, kas neatbilst minētajai konvencijai, un nodrošināt, ka valsts iestādes rīkojas saskaņā ar to.
 - **ES Publiskā iepirkuma direktīvas**⁴ - Gan [Direktīva 2014/24/ES](#) (42. pants), gan [Direktīva 2014/25/ES](#) (60. pants) pieprasa, lai *“Visiem iepirkumiem, ko paredzēts izmantot personām – neatkarīgi no tā, vai plašākai sabiedrībai vai līgumslēdzējas iestādes personālam –, līgumslēdzējām iestādēm tehniskās specifikācijas ir jāizstrādā tā, lai ņemtu vērā piekļuves kritērijus personām ar invaliditāti vai projektēšanu visu lietotāju ērtībām, izņemot pienācīgi pamatotos gadījumos.”*

4. Kuras ir atbildīgās institūcijas/ organizācijas direktīvas ieviešanai nacionālajā līmenī?

4.1 Dalībvalstis:

Katra valdība ir atbildīga par direktīvas ieviešanu valsts likumdošanā, proti, katrai valdībai jāpieņem jauni likumi vai jāgroza spēkā esošie likumi un noteikumi, lai tie atbilstu Direktīvai. Valdībām ir arī citi pienākumi, piemēram, sadarbošanās ar Eiropas Komisiju un tehniskajiem ekspertiem, lai tās spētu laikus veikt Direktīvas ieviešanai nepieciešamās darbības.

4.2 Eiropas Komisijas [Tīmekļa pieejamības direktīvas ekspertu grupa \(WADEX\)](#)⁵

Šī grupa sastāv no dalībvalstu pārstāvjiem. Eiropas Komisija ir izveidojusi arī atsevišķu tehnisko ekspertu grupu, kurā tiek pārstāvēts EIF. Šīs grupas piedalās īstenošanas aktu izstrādē.

4.3 Organizācijas, kas pārstāv personas ar invaliditāti (DPO) un citas pilsoniskās sabiedrības organizācijas

³ Direktīvas 12. apsvēruma

⁴ Direktīvas 21. apsvēruma

⁵ Šajā tīmekļvietnē atrodami sanāksmju protokoli, kā arī to valsts iestāžu nosaukumi, kuras piedalās šajā ekspertu grupā.

DPO ir galvenās ieinteresētās puses, kuras var sniegt ekspertīzi un spēj ietekmēt to, cik efektīvi direktīva tiks ieviesta to pārstāvētajā valstī. Direktīva skaidri norāda, ka DPO ir tiesības tikt konsultētiem. DPO loma ir ļoti svarīga, jo dalībvalstis var izvēlēties, kā ieviest direktīvas noteikumus. Kamēr dažas dalībvalstis veiks tikai minimālos Direktīvā noteiktos pienākumus, citas uzstādīs ambiciozus ieviešanas termiņus un noteiks plašāku Direktīvas darbības jomu.

Padomi DPO:

- Pārliecinieties, ka aktīvi izmantojat savas tiesības sniegt konsultācijas [atbildīgajām ministrijām], tādējādi nodrošinot, ka jūsu intereses tiek ņemtas vērā. Valdībām ir jāizstrādā un jāievieš likumi, kas nodrošinātu jaunu noteikumu laicīgu ieviešanu. Attiecīgās ministrijas jau tam gatavojas, tāpēc tagad ir vislabākais laiks, lai iesaistītos nacionālā līmenī un pārliecinātos, ka esat spējīgi instruēt amatpersonas un izmantot Direktīvu efektīvi.
- Identificējiet ministrijas, kuras ir iesaistītas Direktīvas ieviešanā valsts likumdošanā; ja nezināt, kas ir atbildīgs par šo procesu, vērsieties pie jūsu valsts ministra, kas ir atbildīgs par invaliditātes lietām [Latvijas gadījumā – Labklājības ministrs]⁶, vai ministra, kas ir atbildīgs par digitālo sfēru.
- Paturiet prātā, ka, iespējams, iesaistītas vairākas ministrijas un ka šīs ministrijas, visticamāk, ir iesaistītas WADEX grupā; tāpat, ja jums trūkst kontaktinformācijas, [dodieties uz WADEX grupas locekļu mājaslapu](#), kurā pieejama detalizētāka informācija. WADEX grupas dalībnieki visticamāk ir amatpersonas ar pieredzi digitālās pieejamības jautājumos, tomēr tā var arī nebūt.
- Ja jūsu valsts vēl nav nozīmējusi pārstāvi WADEX grupai, jautājiet jūsu ministram, kāpēc tas vēl nav izdarīts un kad to tiek plānots darīt; paskaidrojiet, ka vēlaties uzsākt dialogu tuvākajā laikā.
- Ja jums nepieciešama palīdzība saistībā ar WADEX grupu, lūdzu, sazinieties ar EIF.
- Tiklīdz kā esat identificējuši pareizo amatpersonu vai ministru: sazinieties ar viņiem un pieprasiet tikšanos, lai informētu viņus par savu pozīciju un sniegtu padomu.
- Sazinieties ar citām grupām (piem., personu ar dažādu veidu invaliditāti pārstāvniecības, vecāka gadu gājuma cilvēku pārstāvniecības vai citas grupas), lai uzzinātu, vai varat sadarboties darbā ar direktīvu. Ja spējat veidot dialogu ar valsts pārstāvjiem kā daļa no lielākas koalīcijas, ir lielāka iespēja, ka jūsu darbs būs veiksmīgs. Ja izlemjat darboties

⁶ Latvijas Republikas tiesībsarga piezīme.

koalīcijā, vienojieties par vienotu stratēģiju pirms katras tikšanās ar valdības pārstāvjiem.

- Sazinieties ar Saeimas deputātiem, kuri izrādījuši interesi par invaliditātes un digitālās pieejamības sfērām. Iespējams, viņi spēs jums palīdzēt, izdarot spiedienu uz valdību un pieprasot direktīvas efektīvu ieviešanu.
- Apspriežoties ar valsts pārstāvjiem, īpaši par izņēmumiem (skatīt zemāk), vienmēr atsaucieties uz eksistējošajiem UNCRPD noteikumiem, kā arī ES likumdošanu (piem., publisko iepirkumu) un nacionālo regulējumu (piem., normas pret diskrimināciju - Satversmes 91.pants⁷).

5. Šī direktīva ir “minimālo standartu” direktīva – ko tas nozīmē?

Tas nozīmē, ka direktīvā izklāstītas **absolūtās minimālās prasības**, kas tīmekļvietnēs un mobilajās lietotnēs jāizpilda publiskā sektora struktūrām. Šīs pieklūstamības prasības ir vienādas visām ES valstīm, tomēr tas nenozīmē, ka dalībvalstis nevar darīt vairāk – gluži otrādi⁸:

- Ja valstī jau izstrādāti labāki noteikumi, šīs valsts valdībai **nav** šie noteikumi jāmaina.
- Valdības var izlemt ieviest jaunus noteikumus, kas padziļina direktīvā norādīto (piem., paplašina darbības jomu, nosaka īsāku ieviešanas laiku).

Direktīvā arī norādīts⁹, ka dalībvalstis būtu jāmudina paplašināt direktīvas darbības jomu, to attiecinot arī **uz privāto sektoru, kas piedāvā preces un pakalpojumus, kuri ir publiski pieejami, tostarp veselības aprūpes, bērnu aprūpes, sociālās iekļaušanas un sociālā nodrošinājuma jomā, kā arī transporta nozarē, un elektroenerģijas, gāzes, siltuma, ūdens, elektronisko sakaru un pasta pakalpojumus.**

Padomi DPO:

- Pārliecinieties, ka paziņojat savai valdībai, ka vēlaties, lai tā saglabātu jūsu valstī eksistējošos noteikumus, kas ir labvēlīgāki personām ar invaliditāti (lūdzu, ņemiet vērā: šādi gadījumi būs reti, tāpēc pirms sperat šo soli, rūpīgi izvērtējiet visus Direktīvā esošos noteikumus).

⁷ Latvijas Republikas tiesībsarga piezīme

⁸ Direktīvas 34. apsvērumā skaidri teikts, ka dalībvalstīm būtu jāspēj paplašināt direktīvas darbības jomu, to attiecinot arī uz cita veida tīmekļvietnēm un mobilajām lietotnēm, kā arī saglabāt vai ieviest pasākumus, kas pārsniedz pieklūstamības minimālās prasības attiecībā uz tīmekļvietnēm un mobilajām lietotnēm.

⁹ Skatīt 34. apsvērumu

- Izmantojiet diskusijas ar valsts pārstāvjiem kā iespēju stiprināt un paplašināt personu ar invaliditāti tiesības gūt piekļuvi tīmekļvietnēm un lietotņu saturam valstiskā līmenī.
- Aiciniet amatpersonas paplašināt Direktīvas darbības jomu, to attiecinot arī uz privāto sektoru. Tā ir lieliska iespēja akcentēt faktu, ka personām ar invaliditāti vajadzīga vienlīdzīga pieeja informācijai un pakalpojumiem tiešsaistē.
- Esiet gatavi demonstrēt labumu, ko personas ar invaliditāti un plašākā sabiedrība gūtu, ieviešot vēl plašākus un ambiciozākus noteikumus.

Jums noderēs sekojošie materiāli:

[W3C “Biznesa lietas par tīmekļa piekļūstamību attīstīšana”](#) (angļu valodā) – pastāv sociāli, tehniski un finansiāli faktori, kas uzlabosies, ieviešot tīmekļa piekļūstamību.

[W3C video “Tīmekļa piekļūstamības perspektīvas”](#) (angļu valodā) – šie video izzina tīmekļa piekļūstamības efektu un no tā gūto labumu.

2. daļa – Efektīva ieviešana nacionālajā līmenī

Šajā metodiskā materiāla sadaļā tiks izklāstīts, ko Direktīva ietver, un tiks izskaidroti galvenie noteikumi (darbības joma, piekļūstamības prasības, izņēmumi, ieviešana, uzraudzība utt.). Tāpat uzzināsi, kādas darbības varat veikt valstiskā līmenī, lai pārliecinātos, ka direktīva tiek ieviesta personām ar invaliditāti vislabvēlīgākajā veidā. Jūsu ērtībai šajā metodiskajā materiālā esam iekļāvuši atsauces uz attiecīgajiem dokumentiem (t. sk. citām ES direktīvām). Lai saprastu šo metodisko materiālu, papildus dokumenti nav nepieciešami.

Darbības joma

Direktīva attiecas uz **visām publiskā sektora struktūru** tīmekļvietnēm un mobilajām lietotnēm; tās definē šādi:

- **Valsts, reģionālās vai vietējās iestādes;**
- **Publisko tiesību subjekti,**¹⁰ t.i. institūcijas, kurām piemīt **visi turpmāk minētie raksturlielumi:** (a) tās ir nodibinātas ar konkrētu mērķi apmierināt sabiedrības vajadzības, kurām nav rūpnieciska vai komerciāla rakstura; (b) tām ir juridiskas personas statuss; un (c) tās to lielākajā daļā finansē valsts, reģionālās vai vietējās iestādes vai citi publisko tiesību subjekti; vai to pārvaldību uzrauga minētās iestādes vai subjekti; vai to vadībā, valdē vai uzraudzības padomē vairāk nekā pusi locekļu ieceļ valsts, reģionālās vai vietējās iestādes vai citi publisko tiesību subjekti;

¹⁰ Definēts [Direktīvas 2014/24/ES](#) 2.1 panta 4. Punktā.

- **Asociācijas, kuras izveidojusi viena (vai vairākas) šāda iestāde vai viens (vai vairāki) šāds publisko tiesību subjekts**, ja šīs asociācijas ir izveidotas ar mērķi apmierināt vispārējās vajadzības, kurām nav rūpnieciska vai komerciāla rakstura.

Pieklūstamības prasības

Dalībvalstīm ir jānodrošina, lai publiskā sektora institūcijas veiktu nepieciešamās darbības un padarītu savas tīmekļvietnes un mobilās lietotnes “pieklūstamākas”. Tām jābūt “uztveramām, izmantojamām, saprotamām un patstāvīgām” (šie ir četri labi zināmi tīmekļa pieklūstamības principi¹¹), tādējādi saturu padarot pieejamu personām ar invaliditāti.

Eiropas Komisija līdz 2018. gada 23. decembrim publicēs **Istenošanas aktu** ar tehniskajām specifikācijām (saskaņoto standartu), kuras publiskā sektora institūcijām ir jāievieš savās tīmekļvietnēs un mobilajās lietotnēs.

Līdz tam laikam publiskā sektora struktūrām jāpilda spēkā esošā Eiropas standarta [EN 301 549](#) atbilstošās daļas. Pieņēmums par atbilstību šīs direktīvas pieklūstamības prasībām būtu jābalstās uz 9. klauzulu (tīkla), 10. klauzulu (ārtīkla dokumenti) un 11. klauzulu (programmatūra) Eiropas standartā¹².

Izņēmumi (un ko šādos gadījumos darīt)

Direktīvā ir vairāki izņēmumi – daži ir **pagaidu**, un daži ir **patstāvīgi**. Daži izņēmumi ierobežo direktīvas darbības apjomu, kamēr citi koncentrējas uz specifiskiem satura veidiem. Dažu izņēmumu definīcijas ir **atvērtas interpretācijai**.

Izņēmumi, kas saistīti ar darbības jomu:

1. tīmekļvietnes un mobilās lietotnes, kuru veidotāji ir **sabiedriskās raidorganizācijas un to meitasuzņēmumi**, kā arī citas struktūras vai to meitasuzņēmumi, kuri pilda sabiedrisko raidorganizāciju funkcijas.

Šis ir patstāvīgs izņēmums. Likumdevēji ir nolēmuši, ka šīs tīmekļvietnes un mobilās lietotnes tiks ietvertas citā direktīvā¹³.

Padomi DPO:

- ES likums neaizliedz valsts institūcijām ieviest valstiskas procedūras, kas uzlabotu sabiedrisko raidorganizāciju un to meitasuzņēmumu tīmekļvietņu un

¹¹ [Vairāk informācijas par četriem tīmekļa pieklūstamības principiem varat atrast Vispasaules Tīmekļa konsorcijs tīmekļvietnē.](#)

¹² Skatīt 42. apsvērumu.

¹³ EIF strādā pie tā, lai raidorganizāciju tīmekļvietnes un mobilās lietotnes tiktu ietvertas Eiropas Pieejamības aktā, tomēr rakstīšanas brīdī akts vēl nav ticis pieņemts.

mobilo lietotņu pieklūstamību, tāpēc izmantojiet šo iespēju, lai apspriestos ar jūsu valdību un izskaidrotu šīs problēmas nozīmīgumu personu ar invaliditāti dzīvēs.

2. tīmekļvietnes un mobilās lietotnes, kuru veidotājas ir **NVO**, kuras sniedz pakalpojumus, kuri nav sabiedrībai būtiski.

Direktīvā “pakalpojumi, kuri nav sabiedrībai būtiski” nav definēti, tajā iekļauts vienīgi sekojošais piemērs – “*pakalpojumi, kurus nav tieši pilnvarojušas valsts, reģionālās vai vietējās iestādes*”. Šādi nosacījumi varētu tikt interpretēti dažādi. Piemēram, vai tīmekļvietne, kuru izveidojusi NVO, kuras mērķis ir vides aizsardzība, būtu izņēmuma gadījums? Visticamāk, šāda NVO – vai pat jebkura NVO – uzskatītu, ka tā sniedz pakalpojumus, kas ir sabiedrībai būtiski (piem., informāciju par piesārņojuma līmeņiem, padomus par vardarbību mājās, padomus par parādsaistībām utt.), pat tad, ja pakalpojumus nav pilnvarojusi valsts.

Padomi DPO:

- Saņemiet precizējumu no valdības: t.i. vai viņi grasās ieviest šo izņēmumu un kā. Mēģiniet ierobežot šī izņēmuma ietekmi jūsu valstī.
 - Izskaidrojiet valsts iestādēm, ka lielākā daļā NVO sniedz pakalpojumus visiem pilsoņiem, tāpēc viņu tīmekļvietnes un mobilās lietotnes būtu jāpadara pieklūstamākas.
 - Izpētiet un sagatavojiet specifiskus piemērus (tādus, kādi jau tika minēti, vai citus, kas būtu atbilstoši jūsu valstij), lai demonstrētu šī izņēmuma negatīvo ietekmi uz personām ar invaliditāti.
 - Pieprasiet valsts iestādēm, lai tās nodrošina to tīmekļvietņu un mobilo lietotņu, kuras izveidojušas valsts finansētas NVO, pieejamību.
3. tīmekļvietnes un mobilās lietotnes, kuru veidotājas ir **NVO**, kuras **nesniedz pakalpojumus**, kas tieši risina **personu ar invaliditāti** vajadzības vai paredzēti tām

Dažas dalībvalstis izmanto šo izņēmumu, lai apgalvotu, ka **tikai** NVO, kuras pievēršas **tieši** invaliditātei vai pakalpojumu sniegšanai personām ar invaliditāti, ir iekļautas direktīvā. Šāda attieksme būtu kaitīga personām ar invaliditāti, jo tā izslēdz daudzas NVO no darbības jomas. Tas nesaskan ar UNCRPD saistībām nodrošināt vienlīdzīgu piekļuvi informācijai un komunikācijām.

Padomi DPO:

- Pārliecinieties, ka izņēmumi tiek apspriesti un interpretēti tā, lai tas nekaitētu personām ar invaliditāti.

- Izskaidrojiet valsts iestādēm, kas personām ar invaliditāti būtu nepieņemami.
- Pārliecinieties, ka valsts iestādes saprot, ka personas ar invaliditāti ir pilsoņi un tāpat kā visi vēlas saņemt piekļuvi pakalpojumiem no daudzām NVO (piem., NVO, kas sniedz konsultācijas par parādsaistībām, vardarbību mājās, pārtikas bankām, juridiskiem jautājumiem utt.).

Saistībā ar abiem izņēmumiem, kas attiecināmi uz NVO¹⁴, likumdevēju galvenais arguments bija “izvairīties no nesamērīga sloga uzlikšanas”¹⁵. Jums ir jābūt gataviem atspēkot šādus argumentus pilsoņu ar invaliditāti vārdā un ar piemēriem izskaidrot, kāpēc šādi izņēmumi nav pieņemami, īpaši, ja attiecīgais NVO saņem valsts finansējumu.

4. Dalībvalstis **var izslēgt** tīmekļvietnes un mobilās aplikācijas, kuras veidojušas **skolas, bērnudārzi vai “bērnu istabas”**, izņemot saturu, kas attiecas uz būtiskām tiešsaistes administratīvajām funkcijām. Direktīva nosaka¹⁶, ka gadījumos, kad minētais būtiskais saturs ir sniegts piekļūstamā veidā ar citas tīmekļvietnes starpniecību, šāds saturs nav vēlreiz jādara piekļūstams attiecīgās iestādes tīmekļvietnē.

Šie noteikumi ļauj dalībvalstīm ieviest šo izņēmumu savā valstī. EIF ir pārliecināts, ka šis izņēmums būtu ļoti kaitīgs gan vecākiem ar vai bez invaliditātes, gan bērniem ar vai bez invaliditātes.

Padomi DPO:

- Mēģiniet pārliecināties, ka šis izņēmums jūsu valstī netiek pielietots. Izskaidrojiet to, kā vecāku un bērnu piedzīvotas grūtības piekļūt informācijai par skolām, bērnudārziem un siltēm iespaido ģimenes dzīvi un izglītību.
- Sagatavojiet specifiskus piemērus, kas demonstrē, kāpēc šis izņēmums ir kaitīgs, ja piekļūstamība ir limitēta uz “būtiskām tiešsaistes administratīvajām funkcijām” – jautājiet, kā šīs funkcijas tiek definētas un kas to dara, jo direktīvā tās nav definētas.

Izņēmumi, kas saistīti ar specifiskiem satura veidiem:

Šie izņēmumi uzskaitīti zemāk. Lūdzu, lasot šo sadaļu, atsaucieties uz definīcijām, kas pieejamas metodiskā materiāla 1. daļā. Ir svarīgi iegaumēt, ka daļu no satura, kas ir uzskaitīts, būs jāpadara piekļūstamu nākotnē, tāpēc, lūdzu, pārbaudiet iekļautos termiņus.

- **biroja datņu formāti**, kas iekļauti tīmekļvietnēs: šie ir tādi dokumenti kā PDF, Microsoft Office dokumenti vai to atvērtā koda ekvivalenti. Dokumenti, kas

¹⁴ Izklāstīti direktīvā vienas rindkopas ietvaros – skatīt 1. panta 3(b) rindkopu

¹⁵ Skatīt direktīvas 25. apsvērumu

¹⁶ skatīt direktīvas 33. apsvērumu

publicēti **pirms 2018. gada 23. septembra** var būt nepieejami, **ja vien šāds saturs nav vajadzīgs administratīviem procesiem, kas saistīti ar attiecīgo publiskā sektora institūciju veiktiem uzdevumiem.** Viens piemērs varētu būt lejuplādējama veidlapa universitātes tīmekļvietnē, kura ir jāizpilda, lai pieteiktos kursa programmai.

- **iepriekš ierakstīti laikkarīgi mediju darbi, kas publicēti pirms 2020. gada 23. septembra.** Tas nozīmē, ka iepriekš ierakstītus laikkarīgus mediju darbus, kas publicēti pēc 2020. gada 23. septembra, būs jāpadara pieklūstamus (izmantojot teksta alternatīvas, titrus, un audio aprakstus).
- **tiešraides laikkarīgi mediju darbi.** Lūdzu, ievērojiet, ka gadījumā, ja šādi mediju darbi tiek glabāti tiešsaistē vai pēc tiešraides atkārtoti publicēti, tie tiks uzskatīti par iepriekš ierakstītiem laikkarīgiem mediju darbiem, kuri jāpadara pieklūstami pēc noteikta laika perioda, parasti pēc 14 dienām.¹⁷ Piemēram, ja parlamentārās debates tiek straumētas tīmeklī bez titriem, versijā, kas glabāta tiešsaistē divu nedēļu laikā jāiekļauj nepieciešamās pieklūstamības iespējas. Direktīva nosaka, ka “ja nav iespējams pienācīgā laikā iepirkt attiecīgos pakalpojumus”, atvēlētais 14 dienu laikposms var tikt pagarināts uz “Tsāko laiku, kas nepieciešams, lai darītu saturu pieklūstamu”. Direktīva arī noska, ka prioritāti jāpiešķir būtiskai informācijai, kas attiecas uz veselību, labklājību un sabiedrības drošību – šis nosacījums direktīvā nav precīzi definēts, tāpēc ir svarīgi, lai DPO precizētu, kas ir “būtiska informācija”, sazinoties ar valsts iestādēm.
- **tiešsaistes kartes un kartogrāfijas pakalpojumi, kas paredzēti navigācijai** (piem., karte, kuru izmantojot, var atrast vietējo leņķmumu dienesta filiāli), ja vien būtiska informācija, piemēram, pasta adrese un tuvākās sabiedriskā transporta pieturas, tiek sniegta pieklūstamā digitālā formā. Šai informācijai jābūt pieejamai vienkāršā un viegli lasāmā formā.
- **trešo personu saturs, kuru attiecīgās publiskā sektora struktūras nedz finansē, nedz izstrādā, nedz kontrolē.** Direktīvā teikts, ka šāds saturs nebūtu jālieto, ja tas kavē vai mazina attiecīgajās tīmekļvietnēs (vai mobilajās lietotnēs) piedāvātā publiskā pakalpojuma funkcionalitāti. Publiskā sektora struktūru tīmekļvietņu vai mobilo lietotņu saturam, kuru mērķis ir rīkot apspriedes vai organizēt forumu diskusijām, vajadzētu būt pieklūstamam¹⁸. Tomēr lietotāja sniegts saturs, kas nav attiecīgās publiskā sektora struktūras kontrolē (piemēram, lietotāja ievietots nepieejams fotoattēls bez alternatīva teksta vai video bez titriem kādā forumā) ir izņēmumgadījums.
- **kultūras mantojuma kolekciju priekšmetu reprodukcijas,** kuras nevar darīt pilnībā pieklūstamas tāpēc, ka pastāv a) pieklūstamības prasību nesavietojamība vai nu ar attiecīgā priekšmeta saglabāšanu, vai ar reprodukcijas autentiskumu (piem., kontrasts); vai b) nav pieejami automatizēti un izmaksu ziņā lietderīgi risinājumi, kas viegli iegūtu tekstu no

¹⁷ Skatīt 27. apsvērumu.

¹⁸ Skatīt direktīvas 30. apsvērumu

manuskriptiem (vai citiem mantojuma kolekciju priekšmetiem) un pārveidotu saturā, kurš savietojams ar piekļūstamības prasībām.

- **ārtīklu un iekštīklu**, tas ir, tikai slēgtai cilvēku grupai, nevis sabiedrībai kopumā, pieejamu **vietņu saturs, kurš publicēts pirms 2019. gada 23. septembra, līdz šādas tīmekļvietnes tiek būtiski pārveidotas**. Diemžēl direktīvā “būtiska pārveidošana” nav definēta, tāpēc tas būtu jāprecizē valstiskā līmenī. Ievērojiet, ka direktīvā skaidri teikts¹⁹, ka dalībvalstis var paplašināt darbības jomu, to attiecinot arī uz iekštīkla vai ārtīkla tīmekļvietnēm un mobilajām lietotnēm, kuras paredzētas darbavietām vai izglītībai.
- tādu tīmekļvietņu un mobilo lietotņu saturs, kas kvalificējas kā **arhīvi**, proti, tajās ir tikai tāds saturs, kas nav vajadzīgs aktīviem administratīviem procesiem un kas netiek atjaunināts vai rediģēts pēc 2019. gada 23. septembra.

Padomi DPO:

- Pārliecinieties, ka saprotat, kā šie izņēmumi ietekmē personas ar dažādiem invaliditātes veidiem.
- Apspriediet šīs problēmas ar valsts amatpersonām jau Direktīvas ieviešanas procesa sākumposmā, lai nodrošinātu to, ka lēmumu pieņēmēji skaidri apzinās izņēmumu negatīvās sekas uz personām ar invaliditāti. Tādējādi jūs palielināt iespējamību, ka valsts iestādes mēģinās radīt visiem labvēlīgu risinājumu.
- Dažiem no izņēmumiem ir laika ierobežojumi, tāpēc nākotnē tie vairs nebūs spēkā. Tomēr dalībvalstis var darboties ātrāk nekā paredz ieteikumi, un jums būtu jāiedrošina šāda rīcība.
- Pārliecinieties, ka gadījumos, kad direktīvas tekstu iespējams interpretēt dažādi, jūs valsts iestādēm izskaidrojat, kāda interpretācija būtu labvēlīga.
- Sagatavojiet specifiskus piemērus, kas demonstrē, kā šie izņēmumi ietekmēs personas ar invaliditāti.
- Esiet gatavi demonstrēt izņēmumu negatīvo ietekmi. Piemēram, nepiekļūstami iekštīkli var kļūt par ievērojamu šķērslī nodarbinātībai vai izglītības iegūšanai personai ar invaliditāti, jo iekštīkli un ārtīkli tiek plaši izmantoti darbavietās, īpaši lielās kompānijās, un izglītībā (skolās un universitātēs). Tieši tāpēc šis izņēmums varētu negatīvi ietekmēt nodarbinātības un izglītības iespējas personas ar invaliditāti.

Šie izņēmumi, protams, liek vilties, tomēr ir veidi, kā personas ar invaliditāti var pieprasīt piekļuvi saturam, kas nav piekļūstams – skatiet sadaļu par piekļūstamības paziņojumu zemāk, lai uzzinātu, kā tas strādās praksē.

¹⁹ Skatīt 34. apsvērumu

Nesamērīgs slogs

Direktīvā iekļauti noteikumi, kas nosaka, ka pieklūstamības prasībām nebūtu jārada “nesamērīgs slogs” publiskā sektora struktūrām. Noteikumos iekļauti sekojošie kritēriji:

- a) attiecīgās publiskā sektora institūcijas lielums, līdzekļi un būtība.
- b) aprēķinātās izmaksas un ieguvumi publiskā sektora institūcijai attiecībā pret aprēķinātajiem ieguvumiem personām ar invaliditāti, ņemot vērā konkrētās tīmekļvietnes vai mobilās lietotnes lietošanas biežumu un ilgumu.

Publiskā sektora struktūras būs spējīgas izvērtēt un izlemt, vai direktīvas pieklūstamības prasību pildīšana tām uzliek “nesamērīgu slogu”. Ja tā notiek, publiskā sektora struktūrai būs jāizskaidro, kuras pieklūstamības prasības nav iespējams izpildīt un jāpiedāvā alternatīvas. To varēs izdarīt **pieklūstamības paziņojumā**, kas atrodams tīmekļvietnē vai mobilajā lietotnē (skatīt zemāk).

Padomi DPO:

- Mēs vēlamies pārliecināties, ka publiskā sektora institūcijas neizmanto šo klauzulu pārāk bieži, un laimīgā kārtā direktīvā atrodami precizējumi²⁰, kuri DPO būtu jāiegaumē. Ir svarīgi rosināt šo precizējumu iekļaušanu arī valsts likumdošanā:
 - Pasākumi, kas radītu nesamērīgu slogu, būtu jāsaprot kā pasākumi, kas publiskā sektora institūcijai uzliktu “pārmērīgu organizatorisku vai finansiālu slogu” vai “apdraudētu institūcijas spēju pildīt savu uzdevumu vai publicēt informāciju, kas ir vajadzīga vai atbilstīga tās uzdevumiem un pakalpojumiem, vienlaikus ņemot vērā iespējamās priekšrocības vai kaitējumu iedzīvotājiem, jo īpaši personām ar invaliditāti”.
 - Būtu jāņem vērā tikai “leģitīmi iemesli”. Prioritātes, laika vai zināšanu trūkums **nebūtu** jāuzskata par leģitīmiem iemesliem.
 - Nevajadzētu būt nekādiem leģitīmiem iemesliem neiepirkt vai neizstrādāt tādas programmatūras sistēmas, ar kurām pieklūstamā veidā varētu pārvaldīt saturu tīmekļvietnēs un mobilās lietotnēs, jo ir pieklūstami pietiekami un ieteicami paņēmieni, lai minētās sistēmas izpildītu šajā direktīvā izklāstītās pieklūstamības prasības.

Īsi sakot, direktīvā iekļauti daži ierobežojumi, kas attiecas uz publiskā sektora institūcijas tiesībām izmantot “nesamērīga sloga” principu. Turklāt nākamajā sadaļā par pieklūstamības paziņojumu būs aprakstīts atsauksmju mehānisms tīmekļvietnēs

²⁰ Skatīt 39. apsvērumu

un mobilajās lietotnēs, kurš ļaus personām ar invaliditāti pieprasīt piekļuvi viņiem nepieciešamajam saturam.

Piekļūstamības paziņojums

Dalībvalstis nodrošinās, ka publiskā sektora institūcijas sniedz un regulāri atjaunina sīki izstrādātu, visaptverošu un skaidru piekļūstamības paziņojumu par savu tīmekļvietņu un mobilo lietotņu atbilstību šīs Direktīvas prasībām.

Piekļūstamības paziņojuma paraugu izveidos Komisija un eksperti (tajā skaitā EIF pārstāvis), tas līdz 2018. gada 23. decembrim tiks publicēts kā **īstenošanas akts**.

Attiecībā uz tīmekļvietnēm piekļūstamības paziņojumu sniedz piekļūstamā formātā un publicē attiecīgajā tīmekļvietnē. Attiecībā uz mobilajām lietotnēm piekļūstamības paziņojumu dara piekļūstamu tās publiskā sektora institūcijas tīmekļvietnē, kura izstrādājusi attiecīgo mobilo lietotni, vai kopā ar citu informāciju, kas ir pieejama, lejupielādējot lietotni.

Paziņojumā būs jāiekļauj:

- **paskaidrojumu** par tām satura daļām, kuras nav piekļūstamas, un par minētās nepiekļūstamības iemesliem, un attiecīgā gadījumā – nodrošinātās piekļūstamās alternatīvas.
- saiti uz **atsauksmju mehānismu**, kura jebkurai personai dod iespēju **informēt** attiecīgo publiskā sektora struktūru par jebkādam tās tīmekļvietnes vai mobilās lietotnes neatbilstībām piekļūstamības prasībām, un **pieprasīt informāciju, kas ir nepiekļūstama**. Tas attiecināms uz saturu, kas iekļauts direktīvas izņēmuma gadījumos (piem., biroja datņu formātiem, tīmekļvietņu saturu, kas kvalificējams kā arhīvi utt.) vai augšminētajā “nesamērīga sloga” principā²¹.
- saiti uz **izpildes procedūru**, kuru var izmantot, ja atbilde uz paziņojumu vai pieprasījumu ir neapmierinoša.

Dalībvalstis nodrošina, ka publiskā sektora struktūras “*saprātīgā laikposmā*” sniedz pienācīgu atbildi uz paziņojumu vai pieprasījumu. Lai arī tas nav definēts direktīvā, ir norādīts, ka, atbildot uz “leģitīmu un saprātīgu pieprasījumu”, publiskā sektora struktūrām informācija būtu jāsniedz “*adekvātā un atbilstīgā veidā*”.

Padomi DPO:

- Ziņojiet valsts iestādēm, kas, jūsuprāt, ir “saprātīgs laikposms”. Definīcija varētu mainīties atkarībā no piedāvātā pakalpojuma, tomēr būtu noderīgi jau transponēšanas procesa sākumposmā pārliecināties, ka valsts iestādes saprot, kādas ir jūsu domas. Protams, dažu pakalpojumu gadījumos (piem.,

²¹ Skatīt 42. apsvērumu

sociālā drošība, piekļuve ārstēšanai, reģistrēšanās process universitātē utt.) atbilde jāsniedz ātrāk nekā citos.

Direktīvas ieviešana

Dalībvalstis nodrošinās **“adekvātas un iedarbīgas ieviešanas procedūras”** pieklūstamību, lai garantētu atbilstību šai direktīvai saistībā ar pieklūstamības prasībām, “nesamērīga sloga” klauzulu un pieklūstamības paziņojuma noteikumiem.

Jo īpaši dalībvalstīm jānodrošina to, ka pastāv ieviešanas procedūra, lai garantētu efektīvu rīcību par saņemtajiem paziņojumiem par nepieejamu saturu vai pieprasījumiem padarīt saturu pieklūstamu un pārskatītu publiskā sektora struktūru veidotos “nesamērīga sloga” novērtējumus.

Šajā ieviešanas procedūrā jāietver tiesības iesniegt sūdzību jebkurai esošai valsts iestādei, kuras kompetencē ir minēto sūdzību izskatīšana. Dalībvalstīm jāizvēlas, kura valsts iestāde būs atbildīga par šīs direktīvas izpildi un līdz 2018. gada 23. septembrim par to jāinformē Komisija.

Protams, personām ar invaliditāti vēl joprojām būs tiesības vērsties tiesā, ja viņas to vēlas²². Daudzās valstīs vērsšanās tiesā līdz šim bija vienīgais veids, kā saņemt tiesību aizsardzību, un, ņemot vērā tiesvedības augstās izmaksas, to darīja ļoti maz personas ar invaliditāti.

Padomi DPO:

- Pārliecinieties, ka valsts iestāde, kura nozīmēta par sūdzību izskatītāju pret publiskā sektora institūcijām, kuras neievēro Direktīvu, ir spējīga šo darbu veikt. Šī būs svarīga tēma, ko apspriest ar valsts amatpersonām.
- Vaicājiet valsts amatpersonām, vai šī iestāde būs jaunizveidota vai eksistējoša institūcija, kurai tiks doti jauni uzdevumi, kā arī noskaidrojiet, kā šī iestāde tiks izraudzīta.
- Vaicājiet, vai šī struktūra būs neatkarīga no publiskā sektora institūcijām un kā tas tiks nodrošināts.
- Noskaidrojiet, kā valsts iestādes nodrošinās izpildes procedūras **“adekvātumu un iedarbīgumu”**, kā teikts Direktīvā. Pārliecinieties, ka jūsu viedoklis ir zināms jau procesa pirmajās stadijās.
- Izlemiet, kādas būs jūsu prasības attiecībā pret izpildes procedūru: kādus rādītājus vēlaties redzēt? Vai vēlaties, lai ir iespējami sodi? Tas viss tiks apspriests ieviešanas perioda laikā, un, iespējams, dalībvalstu uzskati par to, ko nozīmē “adekvāts un iedarbīgs”, būs dažādi.

²² Skatīt direktīvas 53. apsvērumu, kas attiecas uz tiesībām saņemt efektīvu tiesību aizsardzību, kā norādīts Pamattiesību hartas 47. pantā.

- Esiet gatavi nacionālā līmenī informēt par to, lai ieviestā ieviešanas procedūra būtu efektīva.

Apmācības un informētības līmeņa paaugstināšanas programmas

Direktīva nosaka, ka dalībvalstis “virza un atvieglo” tādu apmācības programmu īstenošanu, kas attiecas uz tīmekļvietņu un mobilo lietotņu piekļūstamību un paredzētas attiecīgajām ieinteresētajām personām un publiskā sektora darbiniekiem. Apmācības programmām jābūt izstrādātām tā, lai iemācītu viņiem, kā radīt, pārvaldīt un atjaunināt tīmekļvietnēs un mobilajās lietotnēs piekļūstamo saturu.

Direktīvā skaidri teikts²³, ka ar **attiecīgām ieinteresētajām personām** būtu jāsaprot arī organizācijas, kas pārstāv personu ar invaliditāti intereses (piem., DPO) un senioru intereses, kā arī sociālie partneri, nozāre, kas iesaistīta piekļūstamības nodrošināšanas programmatūras izveidē attiecībā uz tīmekļvietnēm un mobilajām lietotnēm, un pilsoniskā sabiedrība.

Direktīva arī nosaka²⁴, ka dalībvalstīm ciešā sadarbībā ar Komisiju būtu jāveicina **autorēšanas rīku**²⁵ (piem., satura menedžēšanas sistēmu) izmantošana, kas ļauj labāk īstenot šajā Direktīvā izklāstītās piekļūstamības prasības. Šāda veicināšana varētu izpausties pasīvi, piemēram, kā saderīgu autorēšanas rīku saraksta publicēšana bez prasības minētos rīkus izmantot, vai aktīvi, proti, kā prasība izmantot saderīgus autorēšanas rīkus vai finansēt to izstrādi.

Padomi DPO:

- Direktīvā izklāstītās apmācības un informētības palielināšanas prasības ir nozīmīga iespēja DPO: esiet aktīvi un sadarbojaties ar valsts iestādēm par šo tēmu.
- Jums ir tiesības konsultēt un iesaistīties ar piekļūstamību saistītu apmācības un informētības palielināšanas programmu veidošanā, tāpēc pārliecinieties, ka izmantojat tiesības ietekmēt šīs programmas.
- Pārliecinieties, ka šīs tēmas tiek apspriestas jau diskusiju sākumā ar valsts iestādēm. Iespējams, viņi jau ir informēti par jūsu zināšanām dažos no apspriežamajiem jautājumiem, tomēr, ja tā nav, šī ir lieliska iespēja pārliecināties, ka amatpersonas ņem vērā jūsu viedokli.

Uzraudzība un ziņošana

²³ Skatīt direktīvas 49. apsvērumu

²⁴ Skatīt 48. apsvērumu

²⁵ Varat atrast vairāk informācijas par [piekļūstamības prasībām autorēšanas rīkiem W3C tīmekļvietnē](#).

Dalībvalstīm būs jāuzrauga publiskā sektora struktūru tīmekļvietņu un mobilo lietotņu atbilstība direktīvas piekļūstamības prasībām. Tas tiks darīts, pamatojoties uz **uzraudzības metodoloģiju**. Šī metodoloģija tiks pieņemta līdz 2018. gada 23. decembrim **īstenošanas akta** formā.

Līdz 2021. gada 23. decembrim un pēc tam reizi trīs gados dalībvalstīm būs jāiesniedz Komisijai **ziņojums par uzraudzības rezultātiem**, tajā iekļaujot:

- informāciju par ieviešanas procedūru izmantošanu;
- aprakstu par dalībvalstu izveidotajiem mehānismiem, kas paredzēti, lai ar attiecīgajām ieinteresētajām personām konsultētos par tīmekļvietņu un mobilo lietotņu piekļūstamību;
- procedūras, lai publiskotu jebkādas izmaiņas piekļūstamības politikā saistībā ar tīmekļvietnēm un mobilajām lietotnēm;
- pieredzi, kas gūta, un konstatējumus, kuri atklāti, ieviešot Direktīvu;
- informāciju par apmācības un informētības veicināšanas pasākumiem.

Visu ziņojumu saturs tiks publiskots piekļūstamā formātā.

Komisija līdz 2018. gada 23. decembrim pieņems **īstenošanas aktu**, ar ko tiks noteikta kārtība, kā dalībvalstīm jāiesniedz ziņojumi Komisijai.

Dalībvalstīm līdz 2018. gada 23. septembrim būs jāinformē Komisija par institūciju, kas veiks uzraudzības un ziņošanas pasākumus.

Padomi DPO:

- Iekļaujiet nākotnes uzraudzību un ziņošanu starp tēmām, kuras apspriežat ar valsts iestādēm; noskaidrojiet, kādi ir valsts iestāžu plāni saistībā ar šo jautājumu. Iespējams, viņi novirzīs šos pienākumus uz valsts iestādi, kura ir atbildīga par izpildi, tomēr tā var arī nenotikt.
- Izmantojiet tiesības tikt konsultētiem vai iekļautiem uzraudzības un ziņošanas uzdevumu izpildes procesā.

Eiropas Komisijas izvērtējums

Komisija izvērtēs šīs Direktīvas piemērošanu līdz 2022. gada 23. jūnijam. Minētajā izvērtēšanā ņem vērā dalībvalstu ziņojumus par uzraudzības iznākumu un izpildes procedūras izmantošanu. Tajā iekļauj arī pārskatu par tehnoloģijas jaunumiem, kas varētu atvieglot piekļūstamību dažu veidu saturam, kurš nav iekļauts šīs Direktīvas darbības jomā. Minētā ziņojuma konstatējumus publisko piekļūstamā formātā.

Noslēguma apsvērumi

Rīkojieties tagad! Ir ļoti svarīgi, lai DPO iesaistās un ietekmē ieviešanas procesu valstiskā līmenī jau procesa sākumposmā.

Vairojiet izpratni. DPO vajadzētu informēt tās locekļus un personas ar invaliditāti par šo Direktīvu un par to, ko no tās var sagaidīt, īpaši, ja tiek plānoti aģitācijas pasākumi ar mērķi aicināt valsts iestādes izmantot šo ES likumu vislabvēlīgākajā veidā. Tiklīdz kā Direktīva tiek pieņemta, DPO vajadzētu informēt un rosināt personas ar invaliditāti izmantot atsauksmju un sūdzību mehānismus, kas paredzēti tiesību aktā, gadījumā, ja šie cilvēki saskaras ar nepieklūstamu saturu vai pakalpojumiem tīmekļvietnēs vai mobilajās lietotnēs.

Informējiet plašāku sabiedrību. Ieteicams jau tagad informēt visas publiskā sektora institūcijas par šo Direktīvu, lai viņi spētu laikus sagatavoties, jo labāk būtu sākt uzlabot tīmekļvietņu un mobilo lietotņu pieklūstamību jau tagad, nevis gaidīt līdz atvēlētā termiņa beigām. Turklāt tīmekļa izstrādātāju, privātu kompāniju un citu ieinteresēto personu informēšana var sekmēt direktīvas īstenošanu un dot ceļu Eiropas Pieejamības aktam, kurš vēl tiek apspriests, bet, visticamāk, paplašinās juridiskās saistības sakarā ar tīmekļvietņu un mobilo lietotņu pieklūstamību, iekļaujot direktīvā neietvertos privātos sektorus.

Pateicības

EIF vēlas pateikties konsultantei un EIF IKT e-pasta ekspertu grupas loceklei Carine Marzin par šajā dokumentā ieguldīto darbu.

EIF sekretariāta kontaktpersonas:

Alejandro Moledo, Jauno tehnoloģiju un inovācijas koordinators
Tel: +32 (0) 2 282 46 05, E-pasts: alejandro.moledo@edf-feph.org

Ja rodas problēmas ar piekļuvi šim dokumentam, lūdzu, sazinieties ar EIF sekretariātu.
(Tel: +32 (0) 2 282 46 00, E-pasts: info@edf-feph.org).

Metodiskais materiāls izstrādāts, pateicoties Eiropas Savienības finansiālam atbalstam.

Tulkojumu latviešu valodā nodrošināts ar Latvijas Republikas tiesībsarga atbalstu.
Tulkojums nav uzskatāms par oficiālu tulkojumu

